ч. 121 (13.360). Львів, неділя 14. травня 1933.Ponosowa oplata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.



# Що треба родичам знати?

### З приводу організації шкільного року 1933/34.

Уже появилися урядові розпорядки Міністерства Освіти і Львівської Кураторії, які відносяться до організації нового шкільного року 1933/34 по ґімназіях і семинаріях. Найважніші з тих розпорядків і найбільше для родичів потрібні подаємо отсе в інформаційних цілях у цілости. А саме:

З початком шкільного року 1933/34 третя кляса всіх теперішніх ґімназій буде перетворена на першу клясу 4-літньої ґімназії нового типу. І так: державні ґімназії не будуть уже мати дотеперішньої I. і II. кляси, лише нову першу клясу замісць теперішньої третьої. Приватні ґімназії, які не рефлектують на право прилюдности, могтимуть ще у шкільному році 1933/34 отворити дотеперішню II. клясу. Таким робом державні ґімназії і приватні з правом прилюдности матимуть I. клясу нового типу (замісць дотеперішньої III.), IV. клясу старого типу і т. д. до VIII. включно. Приватні без прав матимуть II. кл. старого типу, I. нового типу (теперішню III.), IV. клясу старого типу і т. д. до VIII. кл. включно. У шкільному році 1933/34 перестають істнувати перші і другі роки всіх семинарій державних і приватних.

Отже молодь, яка тепер находиться в II. ґімназійній клясі, вже не перейде у державних ґімназіях і приватних після ферій до давнішої III. кл., лише до нової I., утвореної згідно з новими шкільними законами.

Молодь, що переходить з цьогорічної II. кл. до нової I., у власних своїх ґімназіях перейде до тих кляс без вступного іспиту. Молодь з інших шкіл мусітиме здавати вступний іспит, який відбудеться перед феріями, одначе після 15. червня. До вступного іспиту будуть допущені всі зголошені кандидати, що покінчили щонайменше 12 років, а не переступили 16 років життя.

Ці вступні іспити будуть двоякого роду: а) іспити для таких, що викажуться свідоцтвом укінчення 6-ти відділів нар. школи або II. кл. приватної ґімназії з неповними правами державних шкіл, б) для таких, що не викажуться цими свідоцтвами, або взагалі вчилися приватно.

Іспит для кандидатів з групи а) матиме завдання провірити загальний умовий розвиток а також наукову підготовку кандидатів. Для орієнтації служитиме предложене свідоцтво. Обсяг іспитових вимог рівнається програмі 6-ти відділів 7-ми клясової вселюдної народньої школи чи пак програмі I. і II. кляси ґімназії давнього типу (теперішньої). Іспити відбудуться з української і польської мови, природи та з аритметики з геометрією. При іспиті з польської мови треба буде справджувати приготування кандидатів з історії, а при природі — з географії. Кандидати, що покінчили 6 відділів вселюдних народніх шкіл 3, 4 і 5-клясових, здають окрім цього доповняючий іспит з чужої мови.

Іспит для кандидатів з групи б) відбуватиметься зі всіх предметів, в обемі програми 6-ти відділів 7-клясової вселюдної народньої школи, чи пак в обемі програми I. і II. ґімн. кляси давнього типу (залежно від того, як подадуть самі кандидати), за виїмком рисунків, ручних робіт, співу і тілесних вправ. Цей іспит повинен дати змогу докладно пізнати, чи кандидат виказує відповідний загальний розвиток і такий засіб знання, що могтиме побирати з успіхом науку в новій ґімназії.

До I. кляси будуть приняті ті, що зложать іспит з добрим поступом. У виїмкових випадках слабший вислід з одного предмету не буде становити перешкоди у приняттї, якщо кандидат викаже здібність і добрий вислід інших предметів.

Кандидат, що здав іспит до I. кляси, одначе його не приняли до тої ґімназії, до котрої здавав, з огляду на недостачу місця в червні ц. р., може бути принятий до іншої ґімназії найдалі до 15. жовтня 1933 р. і не потребує вже тоді складати вступного іспиту ще раз. Вистане, коли викажеться посвідкою, що іспит уже здав. Школи одержали інструкції, як ці посвідки мають виглядати.

Вступний іспит до IV. кл. ґімназії старого типу і до всіх інших кляс відбуватисямуть, як досі.

Пригадуємо, — що зрештою було вже оголошене, — що власники приватних ґімназій матимуть право урухомити у шк. році 1933/34 також вищі відділи народньої школи (напр. V. і VI. кл.), але під умовиною, що рівночасно урухомлять і I. клясу народню, отже створять розвоєву народню школу. Новоутворені кляси мусітимуть мати окрему управу і підлягатимуть надзорові шкільних інспекторів.

Досі переповіли ми майже дослівно урядові розпорядки. У звязку з тим виринають деякі сумніви.

1) Це справа вступного іспиту з української мови. У розпорядку Міністерства про українську мову нема згадки. Одначе Кураторія ЛШО. виясняє, що в українських ґімназіях вступні іспити будуть відбуватися окрім з польської також і з української мови.

2) Молодь, яка приходить до даної ґімназії з іншої державної ґімназії, чи пак приватної ґімназії з повними правами, не буде здавати ніякого вступного іспиту. В тому випадку будуть пристосовані ті засади, які досі стосовано при таких переходах узагалі.

3) З новим шкільним роком 1933/34 не буде ніде третьої кляси старого типу, так, що молодь у приватних ґімназіях без прав, яка тепер піде до II. кляси, опиниться за рік у I. кл. нового типу. Нам доводилося чути запити, чи ті, що підуть у вересні ц. р. до II. кляси, могтимуть іти аж до VIII. кляси на основі програми старого типу. Отже це виключене. З II. кляси, відчиненої зі шкільним роком 1933/34, молодь перейде у шк. році 1934/35 лише до I. кляси нового типу.

4) Програма тої II. кляси, яку відчинять ґімназії без прав у шк. році 1933/34, мусить бути така, як у VI. клясі вселюдних шкіл. Одначе контролю над тою II. клясою вестиме далі Кураторія безпосередньо, а не інспекторати народніх шкіл.

Це все подаємо на основі урядових інформацій.

В. Кузьмович.



## Жидівська демонстрація
### проти Розенберґа.

ЛЬОНДОН. 12. V. ПАТ. Підчас пресової конференції, на яку німецький делеґат Розенберґ запросив англійських журналістів, на вулиці під готелем відбулася демонстрація. Між демонстрантами і поліцією прийшло до сутичок. Дві особи арештовано.

—o—



## Французько-американські взаємини.

ПАРИЖ, 12. V. ПАТ. „Ер Нувель" приносить статтю Еріота, першу після його повороту з Америки. Автор зазначує, що в сучасному менті не хоче полемізувати зі своїми противниками. Навязуючи до слів президента Рузвельта про залежність Америки від світового добробуту, Еріо звертає увагу на цей принципіяльний зворот в опінії міродатного американського чинника і думає, що відкинення Францією простягненої руки Рузвельта було би найтяжчою помилкою, якої французька демократія не зробить.

—o—

## Яка збройна сила Німеччини.

Як повідомляють із Женеви, наради екзекутивного виділу розбройної конференції 11. ц. м. були досить бурливі. Дебатовано над німецькою збройною силою і коли прийшло до цифрового устійнення сили німецьких орґанізацій, що мають військовий характер, французький делеґат, плк. Лісіян подав такі цифри: 1) ґітлерівські орґанізації 600.000 людей; 2) Штальгельм 250.000; 3) інші орґанізації 150.000 — разом один міліон людей.

Проти того обчислення запротестував німецький делеґат, зазначуючи, що тут оперується цифрами, які не походять з німецьких урядових джерел. На запит предсідника комісії, чи може дати урядові цифри, німецький делеґат відповів, що покищо це не можливе, бо то приватні союзи й орґанізації. З огляду на те, комісія рішила відложити остаточне обчислення стану німецьких формацій з військовим характером, які можна би зачислити до загального числа збройної сили Німеччини.

## Кріза розбройної конференції.

ЖЕНЕВА, 12. V. ПАТ. Нарада пятьох делеґатів великодержав під проводом Гендерсона скінчилася коло північі. Делеґати ствердили згідно невдачу розмов з делеґатами Німеччини. Президія розбройної конференції збереться сьогодні задля принятття рішення.

ЛЬОНДОН, 12 V. ПАТ. Вчорашня заява міністра війни льорда Гайльшема в палаті льордів, що всякі спроби нового озброєння Німеччини будуть вважатися зломанням постанов версайського трактату, викликала велике враження в цілій Англії. З поглядами Гейльшема годиться увесь кабінет. Сьогодні відбудеться спеціяльне засідання кабінету задля обговорення крізи розбройної конференції.

—o—

## Японсько-китайська війна

Як довідується англійська преса, японські війська дійшли вже до зміцненої лінії китайського опору під містом Нан-Тіян-Ман. Після артилерійського підготування та бомбових атак із літаків, японська піхота рушила в атаку. Незвичайно завзятий і кривавий бій тревав 12 годин. Китайці вдержали всі свої позиції. На кількох відтинках японці підійшли так близько, що прийшло до рукопашної боротьби. Одначе там, де японцям вдалося заняти ворожі окопи, китайці виперли їх протинаступом. Звідомлення китайського штабу в Пекіні подає японські втрати на 600 убитих, з того 25 старшин.

### АНГЛІЙСЬКО-НІМЕЦЬКІ РОЗМОВИ.

ЖЕНЕВА, 12. V. ПАТ. Вчора й нині англійський делегат Еден розмовляв із німецьким делегатом на розбройну конференцію Надольним. Зачувати, що англійські старання були безуспішні

## Німецька військова місія в Китаю.

ПАРИЖ, 12. V. ПАТ. До Шангаю прибув німецький генерал ф. Сект. Його місія оповита тайною. Тому, що генерал на ворожій стопі з гітлерівцями, думають, що не поручили йому ніякої політичної місії. Одначе є здогад, що побут Секта в Шангаю звязаний з військовими справами. Як відомо, в Китаю пробуває від кількох років німецька військова місія, зложена із 60 старшин. Місія працює в Нанкіні над реорганізацією китайської армії. Висліди її праці показалися нефортунними, чого найкращим доказом був бій під Джеголем. Вирішні китайські кола ставляться до німецької місії критично, висловлюючи невдоволення. Найправдоподібніше генерал ф. Сект, якого Райхсвера вважає знаменитим військовим організатором, удався до Китаю, щоби переконати місцеві чинники про слушність проєктів німецької військової місії.

—o—

### Виселили 8.000 селян.

Берлінська агенція „Тель-Уніон" довідується з Москви: З наказу радянського уряду із надволжанського краю виключено в останньому часі із колгоспів 8.000 селян. Між ними велика група німецьких кольоністів. ДПУ вислало 8.000 селян з родинами на північ.

—o—

### Ґанді в обличчі смерти.

ПУНА, 12. V. ПАТ. Стан здоровля Ґандія викликує поважне занепокоєння. Його організм знесилений до крайніх границь. На його бажання покликали до нього жінку. Лікарі стараються намовити Ґандія, щоби припинив голодівку, одначе він є непохитний.

—o—

### Опозиція проти Ґандія.

З останніх вісток, які надходять з Індії, виходить, що кількох визначних провідників гіндуського руху виступило гостро проти Ґандія, закидуючи йому фальшиву політику супроти В. Британії та ділання на шкоду індійського народу. Вони закликають на вічах гіндуських націоналістів, щоби відвернулися від Ґандія і вибрали нових провідників, що оборонять з більшим успіхом права народу.

—o—

### Тайний соціялістичний арсенал.

В Ґрацу (в Отирії) поліція перевела ревізію в окружнім Касі Хорих і знайшла в замурованій комірці 360 крісів і 17 скринь муніції з 22 тисячами набоїв. В іншій місцевості в околиці знайдено серед скель пять скринь з 47 ручними гранатами.



# Рятуймо дитину!

**За здоровля дитини. — Ідея, що принялася в цілому світі. — Українські товариства, що уладжують вакаційні оселі. — Творім вакаційні півоселі.**

Нинішне гасло всіх культурних народів світу — це: **здорова дитина.** Гасло зрозуміле, саме в теперішніх часах пекуче, а це тому, що життєвий досвід виказує, що яка дитина нині, такий нарід за 28—30 років. Видавані грошеві кошти на вдержання здоровля дитини є на 80—90 проц. менші від коштів, що їх громадянство видає на поборювання гострих та проволочних недуг, що крім тих коштів обтяжують громадянство витратами на лікування.

Зі статистичних зіставлень у ріжних краях Европи виходить, що саме діти є найбільше виставлені на небезпеку зарази і гострими, і затяжними недугами. Є це в більшості випадків діти в дошкільному віці, отже між 3-тим і 15—16-им роком життя.

Складається на це ціла низка обставин, як: спільне перебування більшої кількости дітей у захоронках, школах і т. п. Наслідком цього маємо взаємообмін заразків з ріжного середовища. Крім цього грає тут ролю невідповідне, недостаточне відживлювання дітей, неможливість видатніше користуватись воздухом, сонцем, водою і т. п. Показується, що заражених дітей є все більше в місті, як на селі (одначе в нинішніх санітарних умовинах така сама кількість є й на селі). Пояснити це легко, а саме більшим скупченням громадян на розмірно малому просторі в місті, розвоєм промислу (тому занечищенням воздуха в місті), живішим темпом життя, нараженням на небезпеки з ріжних випадків, то-що. Обставини життя в місті спричинюють, що в ньому найбіднішими є діти, а між ними **діти середньої та бідної кляси.** Ті діти примушені сидіти з недостачі одягу, обуви, білля в хаті цілу зиму; а домівка їх є більша або менша, ясна, а ще частіше темна, рідко коли вітрена, томуто діти з таких домівок бліді, слабосилі; в літі вони бавляться на вулиці, тому западають на будьяку недугу, чим підривають і так скромні фінансові засоби рідні. Також діти у шкільному віці пересиджують кілька годин підряд у школі, бо цього вимагає нинішній розвій науки. Діти ті, перемучені працею, не мають достаточної змоги вижитися на діточий лад на свіжому воздусі та промінях сонця.

Щоби бодай частинно зарадити цьому і дати дітям змогу покористуватися воздухом, сонцем та водою, зорґанізував католицький священик **о. Вальтер Біок** у 1876 р. першу вакаційну оселю для 68 дітей бідних родичів у Ціріху в гірських лічничих місцевостях. Була це перша оселя в Европі. Ідея цього священика була така проста, приклад та добрі висліди такі заохочуючі, що вже в дуже короткому часі вона принялася в цілому світі покликанням до життя соток подібних установ у всіх культурних народів світу.

Ідея праці є: забрати діти бідні, слабосильні з їх міського життя, вивести їх поза межі душного міста, дати їм щонайменше на кілька тижнів змогу уживати свіжого, незанечищеного воздуха й сонця, зазнати радости свободи рухів, купелі при правильному здоровому та доцільному відживлюванні, запізнати ближче з природою, полем, лісом, горами, навчити дивитися, подивляти власними очима та любити цілу природу, привчити привикати до згідливого життя та культурного взаємовідношення. Представлена ідея є куди ширша від тої, яку намітив собі перший її творець, тим, що поза фізичним здоровлям звертав увагу й на моральне здоровля. На ділі, коли порівняти дітей, які були на вакаційних оселях, з дітьми, які не мали змоги з них користати, показується велика ріжниця. Перші здобули поза здоровлям багато нових відомостей, розширили свій світогляд, зрозуміли неодне явище природи, пізнали хоч частинно, що це таке широкий світ та життя. Такі діти зуміють бавитися в громаді, погодитися з окруженням, підпорядкуватися до деякої міри інтересам громади, використати здобутки прикладених заходів у напрямі деякого комфорту, особистої чистоти, користуватися купелями,



**ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. ТРАВНЯ 1933.**

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

# МОЯ МАТИ.

I.

Вона завжди в сіренькій, проношеній одежині, боса, на голові хустинка біла, завязана ззад голови. Колись у неї були чудові коси (я ще тямлю їх), але літа висмикали по волоскові й нині у неї смужки інею посідали між рідесенький волос, що спадає іноді втомлено на чоло.

Вона завжди на ногах. Аби я як рано пробудився, то вона вже ходить; аби як пізно в ночі казав їй добраніч, то вона не сидить. Завжди ходить, завжди дрібоче босоніж, — чи спека, чи мороз, чи дощ. Іноді тільки нагинається до ніг та показує:

— А мені так ноги попухли. Від чого то воно?

Водить пальцем по опухлій, натягненій і лискучій шкірі й сама відповідає собі:

— Від ходи...

II.

Я приїзджу в ночі. Відчиняю двері (бо сіни не замкнені), входжу і відразу в хаті вражає мене прикрий дух — вогкости й поту. Я свічу сірник, находжу її обличчя на подушці:

— Мамо!

Я тільки тихенько відзиваюся, сірник гасне, але я чую, як вона ворушиться на постелі і скрикує:

— Андрій!...

Сідає, поправляє волос і зараз будить сестру:

— Марійко вставай! Вставай, Марійко! Андрій приїхав!...

Я свічу другий сірник, засвічую лямпу, а вона за той час уже на ногах:

— Здоров був сину...

Цілує мене в голову, а я — я чую, що нещиро цілую її руки. Якісь мов чужі мені руки.

— Ти коли приїхав?

Це завжди її перші слова. В них чутно нотку втіхи з мого приїзду, але я скидаю капелюх, плащ, сідаю на лавку, роззуваюся й отак від нехотя кидаю їй:

— Та ось тільки що. Але й дорога, чорт її бери, — геть черевики перемочив...

Вона за той час тягне вже солому зі свого ліжка, підпалює. Піддуває вогонь, дим бухає їй в очі. Дим виходить на хату, кружляє по ній, в хаті робиться сиво, дим їдкий і я розвязуючи черевик, кажу шерстко:

— Так душно в хаті! Пхе!...

А вона вже кинула вогонь, вже вікно відчиняє.

Я скидаю черевики і збуваю її питання одним-двома словами. Вона відчуває мій холод і врешті скулена біля печі (бо знов піддуває) вмовкає.

Я позіхаю і вона це запримічує. Дрібоче до ліжка, відхилює ліжник:

— Лягай на моє місце. Лягай!...

І поправляє подушку. Але я чомусь то відвертаюся і відбуркую:

— Не хочу...

Тоді вона тягне лавку одну до другої, кладе на них свій плащ, ще дещо, свою подушку — а я відразу йду в той бік. Скидаю блюзу і простягаюся. Знаю, що вона має мене накрити, обтулити, а за те я, замкнувши очі, кину їй:

— Дякую...

— Вона знов біля кухні, впихає в жар вязку соломи і запрошує ще:

— Може підождеш на молоко?

Я мовчу. Вона ще про щось питає, ще щось каже, але я мовчу. Я не можу сказати їй: Мамо, будьте тихо — але кажу:

— Мамо, я втомлений...

І кажу це таким тоном, що вона змовкає і тихо ходить по хаті. А я з замкненими повіками хочу спати і не можу.

Щось є чуже, дивне, неприродне — або в хаті, або в мамі, або в мені...

І я це відчуваю — ніби тягар який...

III.

Коли я буджуся, зустрічаю її очі. І бачу її марне, пооране журбою обличчя.

У хаті чисто, ясно й нікого нема. Знаю. Це вона повиганяла кудись і сестру і братів. Щоб не перебивали мені у сні.

А вона вже з кухликом:

— Пий молоко. Гаряче.

В одній руці кухлик, в другій паляничка (бо знає, що я їх люблю) — а як я підношуся й беру горнятко — то вона тарілку, ложку цукор.

— Підложи, бо гаряче. І помішай. А може солодке любиш?

Я знаю, я відчуваю, що я повинен щось сказати їй, щось таке синівське щире — але я тільки протираю очі й підчісую волосся. Тоді вона сідає на краю лавки, держить горнятко на тарілці і жде.

І я мовчки беру. І починаю їсти.

І вона знов до кухні, а я бачу — як у хаті все попрятано. Знаю, що це зроблено на те, що я хоробливий педант. Врешті бачу вазок який брат виточив з каміння і питаю:

гребінчиком, щіткою і т. д. Це все справи, які в наших умовинах, де культурний рівень населення незвичайно низький, мають величезне виховне значіння для дитини та молоді.

Вагу і користи з висилки дітей зрозуміла влада у всіх державах, асигнуючи на ту ціль досить високі грошеві суми, як підмогу для товариств, що займаються цією справою.

У нас уладжують такі вакаційні оселі — зі Львова: Т-во Охорони Дітей: в Остодорі, Філія української держ. гімназії: в Ямнім, українська державна гімназія: в Шешорах, Українське Гігієнічне Т-во: на Соколі, Т-во Вакаційних Осель: у Милованні і Коршеві. Останнє Товариство висилає дітвору найбіднійших батьків на власний кошт, густо-часто при заплаті й коштів подорожі; інші товариства приймають діти за оплатою в межах 45—55 зол. за місяць. Зазначити треба, що наше громадянство не вихісновує користей вакаційних осель у такій мірі, яка нашим бідним під оглядом гігієни та санітарних установ умовинам повинна відповідати. В усіх тих оселях у минулому році була тільки мінімальна кількість дітей — примістити можна було вдвоє або втроє більше.

Цьогорічна акція висилки дітей на вакаційні оселі поширилася також на творення півосель. До цього забралося Т-во „Українська Захоронка". Це Товариство влаштовує в 6-тьох точках міста Львова півоселі для шкільної молоді та учеників І-шої і ІІ-гої кляси. Півоселі будуть вести фахово вишколені сили, абсольвентки воєвідського курсу для провідників осель. Гуртуватимуться тут діти, які тепер ходять до захоронки, себто діти найбіднійших.

Така акція може бути ведена при запевненні Т-ву відповідних фінансових засобів. Справа заслуговує вповні на підтримку, а зате дасть і дитині і громадянству великі користи, хоч може й не зараз наглядні.

Українська Рада Суспільної Опіки, вважаючи справу вакаційних осель незвичайно важною та корисною, звертається отсим до громадянства з гаслом: **Рятуймо дитину!** Реально виконаємо це гасло так: ті громади, яких стать на висилку своєї дитини на вакаційну оселю, будуть старатися дитину там вислати з повним довірям, що дитині буде там добре та корисно; всі інші повинні памятати, що існує величезна кількість дітей, які конечно потребують висилки на свіжий воздух, хочаб і на кілька тижнів, але батьки їх не мають змоги вислати, тому їм мусить допомогти громадянство. Допомогти можна й найменшим датком і тимсамим причинитися до рятунку українських дітей. Пригадуємо, що збірка на ту ціль буде ще **в неділю 14. травня ц. р.**

Українська Рада Суспільної Опіки звертається з проханням до громадянства підтримати з усіх сил акцію висилки дітей на оселі. Рівночасно звертається до всіх товариств на провінції з проханням зорганізувати щонайменше одну вакаційну півоселю в своїй місцевости для місцевої дітвори. Всякі інформації в цій справі подає У. Р. С. О., Львів, вул. Чарнецького 26/І. поверх (домівка Українського Лікарського Товариства).

Д-р Осип Філяс.



# На викінчення Національного Музею.

**Звіт з діяльности Союзу Прихильників Національного Музею у Львові (від жовтня 1931 р. до кінця грудня 1932 р.)**

З громадянського комітету розбудови Національного Музею заснованого в грудні 1929 р. повстало в жовтні 1931 р. статутове товариство „Союз Прихильників Національного Музею" (СПНМ). Завданням союзу є постійно помагати Національному Музеєві у його розвитку вплатою 60.— зол. від фізичного члена і 120.— зол. річно від юридичного члена. Членів основників було 30 громадян і 2 установи. Споміж них відійшли покійні заслужені діячі д-р Михайло Козюба і о. Олександер Зубрицький.

За 1932 рік прибуло членів — 9 установ і 9 громадян, з чого 3 установи і 3 громадяни з платністю від 1933 р. За цей час повну річну вкладку до кінця 1932 р. зложили 17 громадян і 6 установ, а 1 установа за останнє четвертріччя. Із вкладок у сумі 1856.70 зол. пішло 143.10 зол. на адміністраційні видатки, 968.13 зол. на купно музейних українських предметів, а 745.47 зол. перенесено як готівку на 1933 рік.

На основі президіяльного рішення всім 23 членам, що вплатили повну річну вкладку за 1932 рік доручено **як премію СПНМ** багато ілюстроване українським і міжнародним матеріялом видання Національного Музею „Різдво Христове в поході віків", працю І. Свенціцького, по ціні власній Музею за суму 460 зол. Це видання дістануть теж інші члени СПНМ, коли вирівняють вкладку за минулий рік. Цим робом Рада СПНМ помагає по своїм силам Управі Національного Музею продовжати науково-дослідну працю вивчання збірок української духової культури, нагромаджених у музею.

За діловий рік 1932 було 4 зібрання Ради і членів ОПНМ, на яких звернули увагу про потребу приєднати нових членів до статутом означеної праці товариства. Коли досі нема у ньому ще належного числа членів, то винна тут вчасти і економічна кріза; подекуди може й неувага до почaтого культурного діла.

Національний Музей — заснований і вивінуваний нашим великим національним громадянином — не тільки збирає, зберігає і виставляє памятки української національної культури, але й має ними гідно репрезентувати нашу культуру перед світом. Досі мали ми нагоду оглядати там прегарні вистави, що звернули увагу на величезне багацтво памяток творчого духа українського народу. Поважні знавці справи, особливо неукраїнці, яких чимало буває в музею, висловили на ріжних місцях чимало похвал про музейні збірки й праці для їх вивчення. Тому наше громадянство не повинно забувати за свій національний музей і з кожним роком повинно поважно збільшувати число членів для опіки ним.

Рада СПНМ і в дану хвилину повторяє свій заклик до всіх: скласти лепту на викінчення будови музею. Небогато бракує до остаточного приміщення збірок музею. Нехайже не забракне нічиєї цеглини в цій пропамятній будові.

**Громадяни й Установи Українського Народу, не гайте зложити свій гріш, щоби вже в червні цього року було все завершене та восени передане до всеприлюдного ужитку.**

Епископ Іван д-р Бучко, предсідник, м-р М. Терлецький, заст. предсідника, о. мітрат О. Базюк, скарбник, І. Свенціцький, секретар, д-р С. Старосольський і свщ. М. Лада, контрольори.

---

— Це Мирон виточив?

І це перші слова до неї. Вона й ними тішиться, починає мені розказувати, коли й як брат точить, де камінь купує...

А я і слухаю і не слухаю. Крізь голову мигає думка: Пощо вона це все оповідає? — і їм. Потім чую, що я повинен, по собачому, повинен, щось заговорити і докидаю якесь пусте слово в її оповідання. А по тім віддаю посудину:

— Дякую.

І встаю. І я бачу край дверей готовий стілець, на ньому миску з водою і свіжий рушник. А вона, мов оправдуючись за свою неувагу, швидко кладе мило й питає:

— Може на дворі митимешся?

— На дворі.

Беру миднищю, вона стілець і виходимо. І під крислатими яблінками миюся холодною водою.

Мене вже добачили брати. Вже кричуть — цілуються, вітаються, випитуються...

І вона відходить у кут — на бік десь. А як брати повертають до праці, а я беру книжку — вона знов до мене:

— Може ляжеш за хатою під яблінками. Там уже сінник є.

— Добре.

Виходжу, паду на сінник (а він у самій тіні й побіля квіток) — вона за хвилину з подушкою:

— Підложи собі під руки:

— Дякую.

І читаю. І знову підсвідомо відчуваю, що щось зле, — щось не так і — не можу читати... Перекидаюся горілиць і дивлюся в синє, глибоке небо та на гілки яблінок.

(Докінчення буде.)





## Не цураймося рідної мови!

**Комунікат Народньої Організації Українців м. Львова.**

Можна зауважити сумне і нічим неоправдане явище, що українські громадяни Львова, ба й деколи наша інтелігенція, у трамваї, крамниці, суді, магістраті і т. д. уживає чужої мови. Є це каригідне непошанування рідної мови, яке навіть у розумніших чужинців викликує здивування і несмак, тим більше, що і державні закони признають нам право послугуватися рідною мовою в установах (суд, магістрат, староство, воєвідство) та накладають на ці установи обовязок відповідати нам у нашій рідній мові.

Річ ясна, що тим більше можемо вимагати пошанування нашої мови у приватних установах і передусім у торговельних підприємствах, де доволі часто ми є дуже поважними клієнтами, з якими купець мусить рахуватися.

У всіх випадках повинні ми при нагоді полагоджування наших справ вживати лише рідної мови і рішуче домагатися, щоби нам тою самою мовою відповідали.

Кінчаючи цей поклик чи радше пригадку, Н. О. є глибоко переконана, що українське громадянство зрозуміє вагу клича і піде йому на зустріч та не дасть притоки вживати більше енергійних засобів.

—o—

### ЕМІ ДЖОНСОН ПРО ПОЛЬЩУ.

Відома англійська летунка Емі Джонсон яка свого часу підчас лету мусіла осісти в Польщі, в селі Красносільці, помістила тепер в англійських часописах неприхильні статті про Польщу. Між іншим каже, що реемігрант Стан. Гос віднісся до неї брутально, а навіть хотів її затягнути до самітної хати. Щоби відперти ті закиди польська преса помістила листа Емі Джонсон до Госа, в якім летунка дякує йому за поміч і висловлює вдоволення, що найшла в Польщі когось, що знає англійську мову.

—o—

### НАЗВИЩА ВБИВНИКІВ ЛІНДБЕРҐОВОГО СИНА.

У Вашингтоні відбувалася розправа Ґастона Міса, який свого часу за ціну 100.000 дол. посередничив між Ліндберґом і бандитами, які викрали були летунового синка. Міс зізнав, що дитину викрали бандити Фетон і Ґендерсон. Спочатку вони хотіли схопити самого летуна та за його видачу зажадати пів міліона долярів. Бандити думали, що окуп зложить уряд або дістануть ті гроші із прилюдних складок.

—o—

### ЯПОНСЬКІ ЛЕТУЧКИ.

ПЕКІН, 12. V. ПАТ. Кружляючий над містом літак, як здогадуються, японський, розкинув відозву, яка взиває китайське військо прилучитися до манджурської армії, а то щоби заощадити Пекінові та Тієнцінові трагічних випадків. Відозви підкреслюють спільноту обох азійських народів і вказують на конечність згідного співжиття. В Пекіні затрівожені.

—o—

## По широкому світі.

— Румунський премієр Вайда Воєвод виголосив у радіо промову, в якій заявив, що справа ревізії границь Румунії не може бути предметом політичних торгів.

— У Варшаві має відбутися міжнародній летунський мітінг.

— Бувший радник радянського політичного представництва у Варшаві, Коцюбинський, іменований заступником народнього комісаря земельних справ Рад. України.

**Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.**

# За друк летючок О. У. Н.

**6 обвинувачених перед судом присяглих у Львові.**

Вчорашній день розправи мав під кінець гумористичний момент. Конфідент *Бобяж* зізнав м. ін., що чув, як обв. Вітушинський мав промову над гробом „бойовця О. У. Н. Романчука" і за це мав доходження. Шойно д-р Шухевич ствердив, що свідок взагалі не знає, хто такий Романчук.

Черговий свідок, ком. *Песельчук*, говорив багато про те, як найшов уже справу обвинувачених, відложену до актів, бо загально думали, що летючки друковані за кордоном, як порівняв черенки львівських друкарень і наказав обсервацію тих, у яких були подібні черенки до черенок летючок, як арештував поодиноких обвинувачених і т. д. Зізнав теж, що мав вражіння, що Еліяшевського вбють, якщо він щось скаже — а взагалі його зізнання не обтяжували обвинувачених.

Св. *Канупа* накладчиця „Часу", зізнавала (по польськи) нецікаво й жалувалася, що їй не платили і не платять.

### ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Св. *Лобяк* поліц. аґент зізнавав, як дістав наказ арештувати обв. Вітушинського. Прийшов до нього в хату і заявив, що арештує його. Вітушинський спитав, чи має доручення від суду. Опісля зробив ревізію і закестіонував кільканацять чисел „Вікон", „Історію України" й інші книжки, які, на його думку, є нелеґальними, а також фотографії. Вітушинський мав заявити, що ці книжки дістав у ред. „Часу" й „Неділі", де працював. Серед книжок була теж книжка „Шпіонаж", яку можна дістати скрізь у Львові і з якої обв. робив переклад до „Часу" п. з. „Шляхами шпіонажі". Про Вітушинського чув св. мало, на запит предсідника, чи чув, що „уміє", каже, що обв. робив політичні відчити у Нар. Домі, а опісля д-р Старосольський вияснив, що це було звичайне читання ґазет.

Св. *Беднарчик*, конфідент поліції, робив тільки ревізію в „Часі", підчас якої нічого не найдено. Більше нічого не знає.

Св. *Червінський*, конфідент поліції, переводив ревізію в обв. Потерейківної з конф. Орловським. На столі й найшов св. якийсь лист. Його товариш найшов за шуфлядою фірмову торбинку, в якій були витинки з ґазет та кільканацять шматків паперу, записаних цифрами. Обв. Потерейківна заявила на місці, що це торбинка не її. Те саме зізнала в слідстві. Але про паперці сказала, що найшла їх в Акад. Домі; думала, що це математична задача, яку хтось згубив і хотіла її віддати. Як ця задача найшлася в торбинці і за шуфлядою шафи, обв. заявила на розправі, що не знає, бо виїхала. Як виявлено, ці паперці це шифри, а знавці письма ствердили протоколом, який предсідник відчитує, що на них письмо Потерейківної. Потерейківна після відчитання протоколу заперечує енерґійно, мовби це було її письмо.

Опісля зізнає далі с. *Червінський:* Орловський найшов валізу, про яку сказала Потерейківна, що це не її, а переховується з доручення її товаришки, а в цій валізі було кількадесять „Юнаків", „Сурми", „Розбудов Нації", інструкцій, військових підручників, 4 дкг. пороху і 84 цм. льонту. В цьому менті приходить до дискусії між обор. Шухевичем і свідком, яка виявляє, що св. не підозрівав Потерейківну у власності валізи і залишив Орл. чомусь у мешканні. Св. каже, що лишив, бо валіза була важка і по неї мав приїхати мотоцикль. Обор. д-р Шухевич упевняє, що Орловського лишив св. чекати, чи хто по валізу не прийде. Свідок мотається і не знає, що на це сказати.

Цю обставину вияснює щойно сам Орловський, черговий свідок і конфідент, що переказує менш більш те, що Червінський, але рішуче стверджує, що Черв. залишив його дожидати, чи хто не зголоситься по валізу і навіть леґітимував якусь Пламківну, що прийшла була до мешкання, але без вислиду.

Слідуючий св. пост. *Диба*, що був при ревізії у Потерейківної, стверджує, що тотіж приїхав батько обвинуваченої і був здивований, навіть питався: „Чия це валіза?" Потерейківна встає і стверджує, що валіза, яку поліція забрала і яка є в суді, її, але до неї вложив якийсь студент пакунки, по які мала зголоситися якась її товаришка. На цьому тлі доходить до сцисії між д-р Шухевичем і прокуратором, який намагається доказати, що книжки у валізі були розкинені. Д-р Шухевич доказує зізнаннями свідка Орловського і протоколом ревізії, що запаковані і звязані. На цю обставину викликають свідка Черв., який каже тепер, що частинно запаковані, хоч до протоколу подиктував, що у валізі були пакунки. Дискусію закінчує д-р Старосольський, який питається св. Червінського, чи він диктує правду до протоколу, на що свідок притакує.

По мужеськи зізнавав ученик гімн. *Бучма*, якого прокуратор подав за свідка, мов би Лалак признався перед ним, що відносив летючки Потерейківній. Св. заперечив, немов би взагалі з Лалаком про це говорив, хоч на поліції конфідент Бабяж намагався в нього вмовити, що говорив. Теж не признається свідок до аноніму, що його нібито мав писати до прокуратури, признаючись до такої балачки з Лалаком. Св. рішуче заперечив, немов би писав або диктував анонім.

Після перерви конф. *Бабяж* підтвердив, що *Бучма* не признався ні до аноніму, ні до того, що Лалак говорив йому, будьто би розпізнав Потерейківну. Лалак. каже Бабяж, виразно сказав передімною, що Потерейківну пізнав і те саме зізнав у моїй приявї у слідчого судді.

Св. *Оленкевич*, комісар поліції з Перемишля, зізнав, що прилапав на розлачі летючок сел. Залужного в Пикуличах, той подав, що дістав їх від Федчука, Федчукові мав привезти їх Домарадський, а той дістав їх від Полянської у Львові. Полянська перший раз подала на поліції, що Потерейківна привезла їй валізу, яку вона, не знаючи змісту її, передала Домарадському. Потерейківна, арештована й привезена до Перемишля, зізнала, що й цю валізу, так як ту, яку найшли в неї, доручив їй якийсь юнак, прохаючи передати Полянській. Позатим св. не знає обвинувачених і ніяких звязків Потерейківної з перемиськими членами ОУН не сконстатував.

Св. *Юстина Яцків*, служниця Галущинського, зізнає, що бачила раз Лалака, але що приніс і чи приніс, не тямить. Знає, що якісь юнаки приносили книжки до Потерейківної, хто — не пригадує. З обвинувачених не бачила нікого.

Св. *Білінкевіч*, капітан 2. відділу ДОК в Перемишлі зізнавав про найдені у валізі Потерейківної військові книжки на тайній розправі, яку в тій цілі наказано і яка тревала пів години.

Св. *Полянська*, студ. універс., каже: її заповіли, що хтось принесе їй книжки для проф. Загайкевича в Перемишля. На другий день принесла Потерейківна валізу і течку, де мали бути згадані книжки. По книжки зголосився Домарадський з її знайомим Опалинським. Св. не підозрівав, що це якась нелеґальщина, бо часто возив книжки до Перемишля і навпаки.

Св. *Домарадський*, студ. прав, зізнає, що Федчук з Перемишля просив його відібрати пакунок у Полянської. Свідок не хотів, остаточно пішов до неї у Львові, взяв валізу й течку, завіз до Перемишля і віддав Федчукові, що ждав по дорозі на нього. Що було в течці — не знає, думав летючки „Р. Ш.", або білля.

Св. *Опалинський*, студ. прав, завів Домарадського до Полянської, де, як той казав, має дістати пакунок для її брата.

Опісля суд наказав знову тайну розправу та відчитав низку документів і актів до слідства. По короткій нараді поставив трибунал під розгляд присяглим 16 питань про те, чи обвинувачені винні, що належать до ОУН, що поширювали летючки і їх виробляли, а 3 останні обвинувачені чи приготовляли летючку свідомо.

Д-р Старосольський зголосив внесок, поставити обвинувачених під зовсім інші параграфи, як 97 § к. з., бо хоч О. У. Н. похвалює саботажі, підпали, поширює летючки, накликує до бунту і ганьбить польський нарід, то на всі ці злочини є інші параграфи (152, 154, 253. і т. д.), а не 97. к. з. Прокуратор внескові не спротивився.

На цьому розправу перервано. Сьогодні говорить прокуратор й оборонці і мабуть западе теж присуд.







### СПРАВА НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ.

БЕРЛІН, 12. V. ПАТ. Вчорашня ухвала комітету ефективів у справі зарахування німецьких військових організацій, а саме ґітлерівських пробоєвих відділів і Штальгельму до ефективів німецької армії, викликала в тутешній пресі дуже гостру критику. „Дойтше Цтг." називає ухвалу: Божевільним виступом у Женеві", „Берл. Тгт." титулує: „12-а година в Берліні".

### БОМБА В АНГЛ. Й АМ. КОНСУЛЯТІ.

ЛЬОНДОН, 12. V. ПАТ. Сьогодні рано в анґлійському консуляті в Мукдені найшли бомбу. Її вдалося усунути, заки вибухла, хоч льонт, як її найшли, вже горів. Такуж бомбу найшли в ґенеральному консуляті Зл. Держав. Манджурська влада думає, що замах в обох випадках приготовили були китайці, які так хотіли викликати напруження у взаєминах між Анґлією та Зл. Державами.

### ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА МАДЯРЩИНИ.

БУДАПЕШТ, 12. V. ПАТ. Провідник леґітимістів Палявічіні виголосив у парляменті промову на тему закордонної політики Мадярщини. На думку бесідника Мадярщина повинна заявитися рішучо проти лучення всіх трактатів в одну цілість. Закордонна політика Мадярщини безпосередньо заінтересована в тріянонському трактаті. Було б незрозумно, колиб при нинішній ізоляції Німеччини мадярські кола не верталися проти німецької політики аншлюсу, яка шкодить багатьом державам. Інтереси Мадярщини в цьому випадку сходяться з інтересами Франції й Італії та Австрії й Чехословаччини. Мадярщина повинна піддержувати французько-італійське порозуміння, а так могла би стати найважнішим чинником у долині Дунаю. Мадярщина не бажає бачити в себе ні більшовицької зорі, ні фасчо, ні свастики — вистане їй власний символ подвійного хреста.

Опозиція приняла з одушевленням промову Палявічінія.

Один з чергових бесідників вказував на приготування Німеччини до заволодіння Дунаєм. Мадярщина повинна цьому рішучо протиставитися створивши бльок із Австрією. Соціяліст Пакоч заявив, що останнє голосування Мадярщини в Женеві це небезпечний прецеденс, що веде до ізоляції Мадярщини.



### ЩЕ ПРО ВІНЕЦЬ НЕВІДОМОГО ВОЯКА.

Як ми вже повідомляли, стверджено, що вінець, який Розенберґ зложив на могилі Невідомого Вояка в Льондоні, ушкодив 59-літній капітан Сірд, кандидат Лейбур Парті на посла. Він зголосився в поліції та сказав, що вирізав ножем свастику, а вінець вкинув у Темзу. Судя засудив капітана на 40 шілінґів кари.

### ЯПОНСЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

ПЕКІН, 12. V. ПАТ. Японські літаки довший час бомбардували Міюн і кілька інших міст поза великим муром. Бомби спричинили великі втрати в китайських радах. Поїзди привозять до Пекіну багато ранених. Японці заняли більшість становищ, які недавно були покинули, одначе ще не дійшли до ріки Люан.

### ЗЕМЛЕТРУС.

БІЛГОРОД, 12. V. ПАТ. Вчора вечором у сейсмоґрафічнім інституті в Білгороді зареєстрували підземні струсення в віддалі 560 км. від столиці. Осередок землетрусу є в масиві Родов. Потрясення чути було вздовж південного кордону. Жертв у людях ні матеріялі не було.

## ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА ПРО НОЙРАТОВУ СТАТТЮ.

ПАРИЖ, 12. V. ПАТ. Нинішня преса є під враженням статті мін. Нойрата. Часописи називають статтю одним із етапів до відокремлення Німеччини. „Матен" думає, що сама Німеччина здає собі справу з жалюгідних вислідів, які спричинила нова спроба вдарити пястуком об стіл. Німеччина старається злагіднити враження й каже, що стаття написана перед заявою ген. Бльомберга. „Пті Парізіен" пише: Фон Нойрат написав це, чого не ялося писати, в додатку вибрав найменше відповідну до того хвилину. Виясненця, які дають тепер, це вже спізнені вияснення. Політику пробних бальонів все любили на Вільгельмштрасе. Вона робить деякі посунення та залежно від реакції, яку викликає, іде вперед або уступає. Може бути, що Вільгельмштрасе хотіла би пустити тепер у рух усі гальми, та треба признати, що забирається до того дуже незручно, бо позволяє оголошувати заяву свого шефа, яку може вияснити лише в дуже дивний спосіб твердженням, що вони передавнені.

—o—

# НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 8-50

— **Спільний попис усіх філій** В. Музичного Інституту у Львові — відбудеться в понеділок дня 15. ц. м. в салі Лисенка в год. 8. вечором. Програмки при вступі.

— **Звертаємо увагу!** Кооперат. фабрика „**Будучність**" **у Тернополі** продукує паперці і тутки псеноватки „**Калина**" з найкращого і найздоровшого сирівця і дістати можна нині у кожній трафіці. Цілий місяць травень бере участь у промисловій виставці в кімнатах „Центросоюза", Львів, Зіморовича 20/I., де звертає загальну увагу і зацікавлення громадянства.

— **Вистава французької афіші та мистецькі реклями,** зорганізована з почину французького консуля у Львові у салях Промислового Музею, (вул. Гетьманська 20). Підготована вона французьким товариством для поширення та виміни мистецьких творів. Відкриття в неділю 14. ц. м. в год. 12-ій.

— **Отворення Української Поради для вибору звання.** Заснована при Головній Управі Рідної Школи Українська Порадня для вибору звання буде давати поради покищо для молоді, що по скінченні народної школи (4, 5, 6 і 7 кл.) бажає вступити до інших шкіл (фахових і загальноосвітних). Урядові години кожного вівтірка і пятниці від 4-ої до 6-ої год пополудні. До Порадні повинна приходити молодь в товаристві батьків або опікунів. Порадня буде відчинена від 15. травня до 15. червня ц. р. — Адреса Порадні: Львів, вул. Словацького 14/III. пов. (Рідна Школа).

— **В справі шкільних оплат.** Голова ради міністрів змінив обіжник у справі звороту шкільних оплат. За місяць червень ц. р. буде звернена оплата тільки вполовині висоти, значить, за час дійсної науки в школах. Міністерство внутр. справ повідомило про ту зміну підчинені йому уряди.

— **Оплата за радіо подешевіє.** Міністр почт і телеграфів підписав розпорядок, яким обнижує з днем 1. червня ц. р. радіофонічну оплату. Замісць 3.30 зол. новий абонамент коштуватиме 3 зол. Тим способом буде привернена давня оплата перед уведенням додатку для безробітних.

— **Новий розклад їзди** вводиться з днем 15. травня ц. р. у всіх залізничих дирекціях. Пороблені зміни мають на меті приспішити й удогіднити комунікацію.

— **Нагороди для найощадніших домових працівниць.** У звязку з оголошенням у жовтні м. р. конкурсом на найощаднішу домову робітницю ПКО подає до відома, що спеціяльний Комітет приступає тепер до оцінки вислідів за перший піврік на щадничих книжочках ПКО, зголошених до конкурсу. Речинець конкурсу минає 1. жовтня ц. р. і тоді Комітет признасть нагороди для найощадніших працівниць. Нагород визначено на суму 14.000 зол.

— **Помер у шпиталі.** Як ми вже вчора повідомляли при вул. Б. Гловацького матуральний абсольвент Вол. Шевчук застрілив свою суджену Шимонківну, а сам поранився з револьверу. Вечором він помер у шпиталі.

— **Нещасне кохання.** При вул. Коперника пострілилася тяжко з револьвера 24-літня Ан. Мілевська, донька кравчині. Причина: нещасне кохання та незавидне матеріяльне положення. Вже давніше Мілевську покинув суджений-службовець, коли довідався, що вона колись нездужала на епілепсію. Тоді вона кинулася з II. поверха та зломила собі руку і ногу. Коли видужала, постановила таки покінчити з життям, та і тепер лише поранилася. Її забрали до шпиталю.

— **Обікрали кооперативу.** До кооперативи „Згода" в Демні Лісній пов. Станиславів вломилися злодії і вкрали ріжні товари, який сховали в черницькому лісі. Товари віднайдено.

— **Дрібні вістки.** В літі появляться срібні 10-золотівки на спомин 250-х роковин побіди над турками під Віднем. — Оплату за перевіз пачок знижать на 25—30 проц., за доручення на 10 сот. — У Вильні якісь люди дісталися нічю до порохівні, стріляли й поранили вартового. — Грім ударив у кріс рядовика прикордонної сторожі в с. Адамово в районі Никлевич. Воякові грім не заподіяв нічого, лише розколов кріс.

— **Смерть трьох летунів.** У Демблині над летунським майданом зударилися два польські військові літаки, впали на землю та розбилися. Пільот Устіянович вискочив із легкопадом і врятувався. Поручник Міхаляк, підхоружий Стефанік і плютоновий Диля згинули на місці.

— **Студенти(тки)-Учасники(ці) Свята У. М. Х.!** Спільна фотографія студентської групи відбудеться без огляду на погоду в неділю 14. травня 1933 р. в год. 9.45 в Богословській Академії при вул. Коперника ч. 36.

— **Спростування.** На підставі 19. § пресового закону прошу помістити отсе спростування: У Вашому щоденнику з дня 1. V. 1933 р. помістив п. Леонтій Дяків заяву, яка в цілости минається з правдою. В імя правди прошу помістити: Л. Дяків не є власником Видавництва „Молоді Робітники", як він це подає. Видавцем і співвласником був і я. П. Леонтій Дяків був членом редакц. колеґії і співвласником. Рішенням тої колеґії його виключено з членів, а він пішов на скаргу до староства. Староство не заняло ніякого становища і редакційна колеґія видала 4-те число журналу вже після виключнення п. Л. Дякова з редакції. Одначе на кількакратну просьбу п. Леонтія Дякова староство Видавництво завісило і справу віддало до прокуратури. Отже в тім випадку полюбовний суд уже виключений, бо справа вже й так у держ. суді на просьбу п. Л. Дякова. Тому цього роду жонглерка, як і заява п. Л. Д., є смішним жартом. Львів, дня 5. травня 1933 р. — **Ізидор Масюк.**

— **З друкарських помилок.** У фейлетоні з дня 13. V. 1933. п. з. „Весна народів і галицькі українці" надруковано: „1 міліонів" має бути: „15 міліонів".

# З концертової салі.

### Концерт на два фортепяни.

Пп. **Софія Шафранівна й Едита Ремлерівна** впали на незвичайно щасливу ідею: влаштувати концерт на два фортепяни і в цей спосіб з одної сторони представити публиці свої знання і таланти, з другої — познайомити її з дво-фортепяновою літературою. Треба признати, що свою ціль осягнули обі симпатичні концертантки якнайкраще: обі вони дуже талановиті, зрілі піяністки, які, побіч усіх засобів доволі високо розвиненої техніки і прекрасно обдуманої педалізації, мають іще щось куди важніше: музикальність, завдяки якій навіть такі доволі неглибокі змістом твори, як Сюїта Аренського — цікавили чи навіть захоплювали. Зрештою про виконання цілої програми (Моцарт-Бусоні, Годовський, Шуман, Едвардс) можна висловитись з найвищим признанням та похвалою. Дуже цікавою точкою був джезовий твір Йое Едвардса — хоча й годі було „переочити" його духове походження від Ґершвіна і його „Блакитної рапсодії".

Обом піяністкам треба побажати, щоби своє так гарно започатковане діло продовжували й надалі — і в слідуючому концерті запізнали нас з цікавою новою й досі незнаною двофортепяновою літературою — починаючи хочби від „Контрапунктової фантазії" Бусонія. **ар.**



— **Комунікат.** У січні 1934 р. появиться Список Абонентів Державних і Концесіонованих Телефонічних Сітей у Польщі (з виїмком ст. м. Варшави) на рік 1934 видання Міністерства Почт і Телеграфів у накладі 115.000 примірників і всі абоненти дістануть його через почтові уряди. Виключне право приймати оголошення і реклями до повищого Спису та інкасування грошей за замовлені оголошення поручене Товариству Міжнародньої Реклями, Сп. з об. пор., Варшава, Маршалковська 124

—o—

# Із судової салі.

### Третій присуд у справі Шиманського і Гриньчука.

Навязуючи до попередніх звідомлень з карного процесу проти *Онуфрія Шиманського з Новосілки Костюкової і Михайла Гриньчука зі Сквятина*, що перший раз були засуджені присудом окружного суду в Чорткові в дні 16. червня 1932 р., а саме Шиманський на кару 10-літньої тяжкої вязниці за приналежність до УВО, а Гриньчук на кару 15-літньої тяжкої вязниці за приналежність до УВО і підпал 4-х стирт в році 1931, що опісля внаслідок скасування того вироку Найвищим Судом були вдруге засуджені окружним судом у Чорткові в дні 20. грудня 1932, а саме Шиманський на кару 6 літ вязниці а Гриньчук на 10 літ, повідомляємо, що внаслідок скасування також другого вироку відбулася перед окружним судом у Чорткові дня 10. травня ц. р. третя з черги розправа над визначенням нової кари. Після прочитання вироку Найвищого Суду з дня 27. лютого 1933 р. і вислухання виводів прокуратора *Валявського* й оборонця обох обвинувачених д-ра *Володимира Єлекторовича* трибунал по довшій нараді оголосив третій з черги присуд у повищій справі. Цим вироком засуджено *Онуфрея Шиманського на 5 літ вязниці* й утрату громадянських прав на 10 літ, а *Михайла Гриньчука на 9 літ вязниці* й утрату громадянських прав на 10 літ. Обвинуваченим, що сидять у слідчій вязниці, вчислили до кари весь час слідчої вязниці від дня 10. вересня 1931 р. по день 10. ц. м. Тому, що нема вже вимог до внесення третьої з черги касації, вирок з 10. ц. м. є останнім актом карного процесу обох обвинувачених.

—o—

# СПОРТ.

### МЕТА — У. Р. С. К.

В неділю 14. ц. м. відбудуться змагання в коп. мячі між дружиною клепарівського Сокола „Мета" і дружиною Українського Ремісничого Спортового Кружка. Змагання відбудуться на площі Сокола-Батька в год. 4. попол.

### КОМЕТА — СОКІЛ IV.

Дня 14. ц. м. відбудуться змагання за мистецтво цих дружин на грищі Гасмонеї. Початок: год. 9. рано

### ДУЖАННЯ.

В четвер хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській у Львові був такий: Пошоф поборов Громова, Чая Кротона. Грабовський здавив нельсоном Келера. Кварінзія здискваліфікували у боксерській боротьбі з Гросом, тому що не міг заволодіти над своїм темпераментом і вдаряв небезпечно свого противника. Найцікавішою того вечора була боротьба Білевича з Кравзером. У 27. хв. Кравзер кинув Білевича на обі лопатки, та не вспів придержати його три приписові секунди; зате Білевич пристосував руляду та з черги придержав здезорієнтованого противника.

# ОГОЛОШЕННЯ

## Театри.

**Великий Міський Театр.**

Субота, 13. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“.

Неділя, 14. травня год. 3.30 попол. „Викрадена наречена“.

Неділя, 14. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“.

**Театр Ріжнородностей.**

Субота, 13 травня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор“.

Неділя, 14. травня год. 3.30 попол. „Шукаємо талановитого вломника“.

Неділя, 14. травня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор“.

**Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.**

## Кіна.

**АДРІЯ:** „Романс із поручником“ (Льоренс Тибет).
**АПОЛЬО:** „Дівчина з країни бурі“ (Дж. Гейнор).
**АТЛЯНТИК:** „Під Твою оборону“.
**КАСІНО:** „Нічні суди“ (Ван Дайк).
**КОЛІСЕЙ:** „Серце на роздоріжжі“ та ревія: „Прощаємо на весело“.
**КОПЕРНИК:** „Син джунглів“.
**МАРУСЕНЬКА:** „Син джунглів“.
**МІРАЖ:** „Людина сміху“ (Конрад Файдт).
**ПАЛЯС:** „Бейбі“ (Анні Ондра).
**ПАН:** „Студент-прошак“ і ревія.
**ПАСАЖ:** „Жовта маска“ (на осн. Волеса).
**ОАЗА:** Нечинне.
**СТИЛЕВЕ:** „Люди за кратами“ та ревія: „Кожному вільно кохати“.
**ХИМЕРА:** „Распутін“ (Конр. Файдт).
**УТІХА:** „Москва без маски“, ревія „З квітки на квітку“.

## Закордонне радіо.

**Субота, 13. травня 1933.**

**Братислава** (279,3) 16.00, 22.15 Концерт. 17.20 Спів, **Міляно** (331,4) 11.15 Музика, 20.45 „Фіор ді Неве“ оп. Бланка, **Брно** (341,7) 12.30 Концерт, **Гельсінгфорс** (368,1) 17.25 Спів, **Сотенс** (403,8) 20.00 „Аїда“ оп. Вердія, **Білгород** (429,7) 16.00 19.30 Пісні, 16.30 Циг. музика, **Рим** (441,2) 20.45 „Германія“ оп. Франкетія, **Відень** (518,1) 11 30 Капеля, 15.15 Італ. пісні й арії (Баселі), 17.35 Вес. авдиція, **Мінхен** (532,9) 20.00 „Во ді Лерхе зінгт“ оп. Легара, **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. музика, **Харків** (937,5) 10.30 Радіокомпозиція, 15.10 Російська кам. музика, 20.00 Військ. орхестра, **Москва** (1000) 17.25 „Евген Онегін“ оп. Чайковського (Досв. 720 м.).

**Неділя, 14. травня 1933.**

**Братислава** (279,3) 11.00 Віденський хор; **Міляно** (331,4) 12.30, 16.00 Концерт, 21.00 „Фальстаф“ оп. Вердія; **Льондон** (356) 15.30 „Багато галасу з нічев'я“ ком. Шекспіра; **Штутгарт** (360,6) 12,35 Пісні; **Гельсінгфорс** (368,1) 19.35 Спів; **Букарешт** (394,2) 21.00 „Іль матрімоніо сегрето“ оп. Чімароси, **Сотенс** (403,8) 20.00 „Міщанин шляхтичем“ муз. комедія Мольєра; **Білгород** (429,7) 21.50 Гавайські пісні; **Прага** (488,6) 7.30 Концерт, 20.00 „Ля Парізієн“ оп. Бенеша; **Відень** (518,1) 10.15 Пісні суч. композиторів (Кіюріна) 11.40 Симф. концерт; **Будапешт** (550,5) 17.00 Концерт,23.10 Циг. музика, **Харків** (937,5) 8.30, 9.00, 15.10 Концерт, 10,00 Концерт для сільських дітей, 17.30 Трансм. з театру, **Москва** (1000) 17.25 „Пікова дама“ оп. Чайковського (Сталін 424,3).

## Львівське радіо.

**Субота, 13. травня 1933.**

12.10, 16.00 Грамофон, 16.20 Робітн. хор (Копачинська, сопран), 16.40 По дорозі до Лісабони, 17.00 Авд. для хорих, 17.20 Сальонова оркестра, 17.40 Відчит, 19.00 У сумних палатах і осміхнених огородах калфів, 20.00 Легка музика, Спортові вістки, 22.05 Шопенівський концерт, 22.40 Фейлетон, 23.00 Танкова музика.

**Неділя, 14. травня 1933.**

12.10 Академія Свята праці; 13.05 Муз. поранок; 14.00 Лісова скринька; 14.20 Пісні (Ольга Лада), 14.40 Навіз у малоземельним господарстві; 15.05 Орхестра; 16.00 Для молоді: Із зоольог. городу; 16.55 „Відгомін VII. неділі“; 17.10 Радіо-маівка; 17.20 Весела ревія для дітей; 17.50 Наочні свідки, скеч; 18,10 Легка й танк. музика; 19.00 Всячина; 20.00 Вес. скечі Тота: „Прийде глухий“, „Патріотичний інтерес“; 20.30 „Рапсодія Львова“ муз. комедія; 21.15, 21.16 Спортові вістки; 21.25 Концерт трубної оркестри; 22.00 „Щепко має голос“; 22.10 „Комедія з Помилок“ на осн. Сенкевича; 22.40 Ревелерси (грамофон); 23.00 Ревія: „Година перед північю“.



## БІРЖА.

**ДОЛЯР.**

На неофіціяльній **львівській** біржі в пятницю рано курс доляра був ще стійкий. Пополудні долярові банкноти стали помало падати в ціні. Біля 9. год. рано Банк Польський устійнив вартість доляра на 7.50, в позабанкових оборотах платили на 5 сот. більше. Около 11. год. Банк Польський обнизив курс на 7.45, а в приватних оборотах платили за доляра по 7.48, 7.50. Курс англійського фунта не змінився: 30.50 зол.

На варшавській біржі доляр виявляв звишкову тенденцію. Банк Польський платив у пятницю 7.50, а в приватних оборотах курс доляра піднісся до 7.53 зол. На европейських біржах курс доляра й англійського фунта йде вгору.

**ЗБІЖЕ.**

| За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк. | золотих | |
|---|---|---|
| | від | до |
| Пшениця двірська | 32·25 | 33·75 |
| Пшениця збірна | 29·25 | 29·75 |
| Жито одноціле | 15·25 | 15·75 |
| Жито збірне | 14·25 | 14·50 |
| Ячмінь двір. одноцілий | 13·25 | 13·75 |
| Ячмінь на мливо | 11·— | 11·25 |
| Овес галицький | 13·75 | 14·25 |
| Овес замоклий | 9·— | 9·50 |
| Кукурудза краєва | 14·25 | 14·75 |
| Бараболя промисл. | 2·50 | 3·— |
| Фасоля біла | 17·— | 20·— |
| Фасоля колірова | 14·— | 15·— |
| Фасоля краса (з мішк.) | 16·— | 17·— |
| Горох пів-Вікторія | 18.— | 20·— |
| Горох полевий | 14·— | 16·— |
| Бобик | 9·50 | 10·— |
| Вика чорна | 7·50 | 8· - |
| Вика сіра | 6·50 | 7·— |
| Сіно солодке прасов. | 6·50 | 7·50 |
| Солома прасована | 4·50 | 5·— |
| Гречка | 13·50 | 14·— |
| Льон | 38·— | 40·— |
| Лубін синій | 8·00 | 8·25 |
| Ріпак озимий | 40·— | 42·— |
| Висівки житні | 6·25 | 6·50 |
| Висівки пшеничні | 6·50 | 6·75 |
| Пшоно | 27·— | 29·— |
| Просо краєве | 17·— | 18·— |
| Макухи льняні | 17·— | 18·— |
| Конюшина черв. зв. | 70·— | 72·— |
| Мак синій | 180·— | 190·— |
| Мак сивий | 160·— | 170·— |
| **100 кг. льоко Львів** | **від** | **до** |
| Пшениця двірська | 33·75 | 34·25 |
| Пшениця збірна | 30·75 | 31·25 |
| Жито одноціле | 16·75 | 17·— |
| Жито збірне | 15·75 | 16·25 |
| Ячмінь на мливо | 12·50 | 12·75 |
| Овес збірний | 10·25 | 10·75 |
| Мука пшен. люксусова | 61·00 | 61·50 |
| Мука пшен 65 проц. | 46·— | 47·— |
| Мука житня тип уряд. | 31·— | 31·50 |
| Висівки житні | 6·50 | 6·75 |
| Висівки пшеничні | 7·75 | 8·— |
| Крупи ячмінні грубші | 24·— | 26·— |
| Пшоно ч. 1 | 37·— | 39·— |
| Пенцак ч. 10 | 4·— | 26·— |
| Сіно солодке кр. пр. | 27·50 | 8·5 |

**ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“:**

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 12. V.: масло 2.60, молоко 21 сот., сметана 90 сот., яйця 2.80. Тенденція на все удержана.

## ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

**Звідомлення Союзу Українських Купців у Львові.** Купецьке свято св. Юрія обходять львівські українські купці в неділю 14. травня з такою програмою: год. 8. рано в церкві св. Юрія відслужить Преосв. Епископ О. Бучко на інтенцію українських купців Службу Божу (з проповідю). О год. 10. передпол. в домівці Т-ва (Підвалля 9) святочні реферати і спільне Свячене.

**Нова домівка Союзу Українських Купців.** Від 15. травня ц. р. переноситься станове Товариство Українських Купців до нової домівки з будинку „Просвіти“ Ринок 10 (до того самого льокалю, де була Гол. Управа Р. Школи). Поміщення Союзу Українських Купців в домі „Просвіти“ дуже гарне і обширне так, що українські купці мають змогу не лише самі де урятуватись, але поширити свою діяльність в напрямі притягнення до Т-ва як найбільшого числа всіх купців та торг. молоді, по думці клича: В організації сила!







## ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

**МЕБЛІ** елеґантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплят“ Городецька 7.**

**ОКАЗІЯ: Камяниця комфортова, нова, без податків, Банк Господарства Краєвого** 52.000 зол., доплата 43.000 зол. Дохід 10.000 зол., трипокоєве вільне помешкання — з причини виїзду продає: „Celeriter“ Сикстуська 32. 1920 1—3

**ВІЛЛЯ** І. п. Ціна 54.000 зол. Камениця І. п. з город. Ціна 52.000 зол. Камениця ІІ. п. ціна 5,000 дол. вклад 2.700 дол. Вілля нова, ціна 22.000 зол. вклад 14.000 зол. решта М. К. О. Продасть Чорний, вул. Петра ч. 11, ІІ. п. від 2—4 попол. 1918 1—1

**СОНЯШНА** фронтова кімната з окремим входом від 15. ц. м. до винайму з харчем або без. Пелчинська 2, ІІ, пов. м. 6. 1-2

## ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

**КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ В ПОДЄБРАДАХ ЧСР.**

МЕТА КУРСІВ: дати позаочною методою навчання систематичне знання, необхідне кожному свідомому українцеві.

НА КУРСАХ ВИКЛАДАТИМУТЬ ПРЕДМЕТИ: Історія України, Українська мова, Історія української літератури, Українська культура, фізична географія України, Економічна географія України, Історія українського громадського руху XX. ст., Націольогія.

Для викладів на курсах запрошено видатних фахівців, професорів високих шкіл.

Курси триватимуть 3 семестри.

Після закінчення курсанти дістануть належні дипломи.

За інформаціями звертатись:
Ukrajinska Hospodarska Akademie, Podebrady, Tchecoslovaqie.





**VI. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ВЛАСНИКІВ РЕАЛЬНОСТЕЙ У ЛЬВОВІ**
**відбудуться в неділю дня 21. травня 1933, о годині 12. в полудне в домівці Товариства при вул. Руській ч. 3. І. пов.**

**Порядок Зборів:**

1. Отворення Зборів.
2. Відчитання протоколу з попередних Заг. Зборів.
3. Звіт секретаря.
4. Звіт скарбника.
5. Звіт провірної комісії.
6. Вибір голови, членів Виділу й Мирового Суду.
7. Внесення і запити.

На які має честь запросити

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ:
Інж. В. Манастирський заст. голови,
І. Олексин секретар.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло“. За редакцію відповідає Олександер Костик.